

Omantunnon tutkistelu

Sovinto Jumalan ja kirkon kanssa

Parannuksen sakramentin kaava, 5.

Koska synti on Jumalaa vastaan tehty loukkaus, joka rikkoo ystävyysväyden häneen, parannus ”tähtää perimmältään siihen, että rakastaisimme Jumalaa ja turvautuisimme kaikessa häneen”. Siksi syntinen, joka laupiaan Jumalan armosta astuu jälleen parannuksen tielle, palaa Isän luo, joka ”on ensin rakastanut meitä” (1. Joh. 4:19), Kristuksen luo, joka on antanut henkensä meidän puolestamme, ja Pyhän Hengen luo, joka on runsaasti vuodatettu päällemme.

Sitä paitsi ”kaikki ihmiset on salatun ja armollisen pelastusjärjestyksen nojalla liitetty toisiinsa yliluonnollisin sitein, niin että yhden synti vahingoittaa myös muita, samoin kuin yhden pyhyys koituu toistenkin hyödyksi”. Siksi parannus johtaa aina myös sovintoon veljien ja sisarten kanssa, joita synti on vahingoittanut. Lisäksi ihmiset usein tekevät yhdessä epäoikeudenmukaisuuden tekoja. Samalla tavoin he parannusta tehdessään auttavat toinen toisiaan.

Kristuksen armon kautta synnistä vapautettuina he yhdessä kaikkien hyvän tahdon ihmisten kanssa työskentelevät maailmassa oikeudenmukaisuuden ja rauhan puolesta.

Parannuksen sakramentti ja sen osat

Parannuksen sakramentin kaava, 6.

Kun Kristuksen opetuslapsi syntii tehtyään Pyhän Hengen johduksesta lähestyy parannuksen sakramenttia, hänen täytyy ennen muuta koko sydämestään kääntyä Jumalan puoleen. Tämä sydämen sisäinen kääntymys, johon kuuluu synnin katuminen ja päätös uudesta elämästä, ilmenee kirkolle tehdyssä tunnustuksessa, asianmukaisessa hyviyksessä ja elämänmuutoksessa. Jumala antaa synnit anteeksi kirkon kautta, joka toimii pappien palveluviran välityksellä.

a) Katuminen

Parannusentekijän teoista ensi sijalla on katuminen. Se on ”sielun murhe tehdyn synnin tähden ja sitä kohtaan tunnettua inhoa sekä niihin liittyen päätös olla vastedes tekemättä syntiä.” Sillä ”me voimme lähestyä Kristuksen valtakuntaa vain ’metanoian’, koko ihmisen sisäisen muuttumisen kautta. Siinä ihminen alkaa pohtia, punnita ja järjestää elämänsä liikuttuneena Jumalan pyhydestä ja rakkaudesta, joka näinä viimeisinä aikoina on tullut ilmi hänen Pojassaan ja joka on meille runsaasti annettu (vrt. Hepr. 1:2, Kol. 1:19 ym., Ef. 1:22 ym.)”. Tästä sydämen katumuksesta riippuu parannuksen vilpittömyys. Kääntymyksen on ulotuttava ihmisen sisimpään asti, jotta se päivä päivältä syvemmin valaisisi häntä ja tekisi hänet yhä enemmän Kristuksen kaltaiseksi.

b) Tunnustaminen

Parannuksen sakramenttiin kuuluu syntien tunnustaminen, jonka lähtökohta on totuudellinen itsetuntemus Jumalan edessä sekä syntien katuminen. Tämän sydämen

sisäisen tutkistelun ja ulkoisen syytöksen tulee kuitenkin tapahtua Jumalan laupeuden valossa. Tunnustaminen edellyttää, että ripittäytyjä tahtoo avata sydämensä Jumalan palvelijalle. Papilla puolestaan tulee olla hengellistä arvostelukykyä, jotta hän Kristuksen persoonassa toimien avaintenvaltansa perusteella oikein julistaisi tuomion syntien anteeksiantamisesta tai pidättämisestä.

c) Hyvittäminen

Tosi kääntymyksen täydentävät syntien hyvittäminen eli katumustyö, elämänmuutos ja vahingon korvaaminen. Hyvittämisen tavan ja määrän tulee sopia kullekin parannusentekijälle, niin että tämä voi palauttaa rikkomansa järjestyksen ja saada sairauttaan vastaavan lääkkeen. Siksi katumustyön pitää todella olla lääke syntiä vastaan ja apu elämän uudistamiseen. Näin ripittäytyjä ”jättäen mielestään sen, mikä on takanapäin” (Fil. 3:13) liittyy jälleen pelastuksen salaisuuteen ja kurottautuu sitä kohti, mikä on edessäpäin.

d) Synninpäästö

Kun syntinen on sakramentaalisessa synnintunnustuksessa osoittanut kääntymyksensä kirkon palvelijalle, Jumala antaa hänelle synninpäästön merkin kautta anteeksiantonsa, ja näin parannuksen sakramentti saatetaan päätökseen. Jumalan pelastustalouden mukaan, jossa meidän pelastajamme hyvyys ja rakkaus ihmisiä kohtaan on tullut näkyviin,³⁴ Jumala tahtoo näkyvien merkkien kautta antaa meille pelastuksen ja jälleen uudistaa rikkoutuneen liiton. Parannuksen sakramentin kautta Isä ottaa vastaan tuhlaajapojan, joka palaa hänen luokseen, Kristus nostaa eksyneen lampaan hartioilleen

ja kantaa sen takaisin lammasmaahan ja Pyhä Henki pyhittää uudelleen temppekinsä tai asuu siinä entistä täydemmin. Tämä ilmenee etenkin uudistuneena ja entistä hartaampana osallistumisena Herran pöydän ateriaan, sillä Jumalan kirkon juhla-aterialla vallitsee suuri ilo, kun tuhlaajapoika on palannut kotiin.

OMANTUNNON TUTKISTELU

Vrt. Parannuksen sakramentin kaava, Liite III.

Jos omantunnon tutkistelu tehdään ennen parannuksen sakramenttia, on paikallaan, että itse kukin aivan ensiksi kysyy itseltään seuraavaa:

1. Olenko tullut ripittäytymään haluten vilpittömästi puhdistumista, kääntymistä, elämän uudistumista ja yhä syvempää ystävyyttä Jumalan kanssa? Vai pidänpö rippiä enemmänkin taakkana, jonka kantamiseen alistun mahdollisimman harvoin?
2. Olenko edellisissä ripeissäni unohtanut tai vaieten sivuuttanut vakavia syntejä?
3. Olenko suorittanut saamani katumustyön? Olenko hyvittänyt aiheuttamani vahingot? Olenko toteuttanut käytännössä päätöstäni muuttaa elämäni evankeliumin mukaiseksi?

Oman elämän tutkistelu Jumalan sanan valossa

I. Herra sanoo: "Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämes-täsi." (Matt. 22:37)

1. Olenko kääntänyt sydämeni Jumalan puoleen rakas-taakseni häntä yli kaiken ja täyttääkseni uskollisesti hänen käskynsä, niin kuin lapsi rakastaa isäänsä ja noudattaa hänen tahtoaan? Vai huolehdisko enemmän ajallisista asioista? Onko minulla toiminnassani oikeat päämäärät?

2. Onko minulla luja usko Jumalaan, joka on puhunut meille Pojassaan? Otanko kuuliaisesti vastaan kirkon opetuksen? Olenko pitänyt huolta omasta kristillisestä kasvatuksestani kuulemalla Jumalan sanaa, osallistumalla uskonnonopetukseen ja välttämällä sellaista, mikä voi vahingoittaa uskoani? Olenko aina tarmokkaasti ja roh-keasti tunnustanut uskoani Jumalaan ja kirkkoon? Olenko tunnustautunut kristityksi niin yksityiselämässäni kuin julkisestikin?

3. Olenko rukoillut aamuin ja illoin? Onko rukoukseni todellista sydämen ja mielen keskustelua Jumalan kanssa vai pelkkää ulkonaisen kaavan toistamista? Olenko kanta-nut Jumalan eteen työni, iloni ja murheeni? Olenko kään-tynt hänen puoleensa kiusauksissani?

4. Kunnioitanko ja rakastanko Jumalan nimeä? Olenko pilkannut häntä, vannonut väärin tai turhaan lausunut hänen nimensä? Olenko osoittanut kunnioituksen puu-tetta autuasta Neitsyt Mariaa ja pyhiä kohtaan?

5. Osallistunko aktiivisesti ja hartaasti sunnuntain ja kirkon juhlien viettoon ottamalla osaa liturgiaan, eri-

tyisesti pyhään messuun? Olenko noudattanut käskyjä vuosittaisesta ripittäytymisestä ja kommuunion vastaanottamisesta pääsiäisaikana?

6. Palvelenko muita jumalia, nimittäin jotakin, josta kannan enemmän huolta kuin Jumalasta tai johon luotan häntä enemmän? Panenko toivoni Jumalan sijasta esimerkiksi omaisuuteen, taikaukseen, spiritismiin tai maagisiin uskomuksiin?

II. Herra sanoo: ”Minun käskyni on tämä: rakastakaa toisianne, niin kuin minä olen rakastanut teitä.” (Joh. 15:12)

1. Rakastanko vilpittömästi lähimmäisiäni vai käytänkö heitä vain omiin tarkoituksiini? Käyttäydynkö heitä kohtaan tavalla, jolla en haluaisi itseäni kohdeltavan? Olenko aiheuttanut pahennusta sanoillani ja teoillani?

2. Olenko osoittanut perhe-elämässäni todellista kärsivällisyyttä ja rakkautta muiden iloksi ja siunaukseksi?

– **Lapset:** Olenko osoittanut vanhemmilleni kuuliaisuutta ja kunnioitusta ja pitänyt huolta heidän henkisistä ja aineellisista tarpeistaan?

– **Vanhemmat:** Olenko huolehtinut lasteni kristillisestä kasvatuksesta? Olenko kasvattanut heitä rakkauksella, hyvällä esimerkillä ja käyttämällä oikein vanhemman auktoriteettia?

– **Aviopuolisot:** Olenko ollut uskollinen miehelleni/vaimolleni sekä ajatuksissani että teoissani?

3. Olenko ollut valmis jakamaan omastani köyhille? Olenko puolustanut niitä, joille on tehty vääryyttä? Olenko auttanut niitä, jotka ovat kohdanneet vastoinkäymisiä tai

jotka kärsivät puutetta? Olenko suhtautunut väheksyvästi ja kovasydämisesti lähimmäisiini, erityisesti köyhiin, sairaisiin, vanhuksiin, muukalaisiin tai etnisiin vähemmistöihin?

4. Näkyykö elämässäni se tehtävä, jonka olen vahvistuksen sakramentissa vastaanottanut? Osallistunko kirkon apostoliseen työhön ja rakkaudenpalvelukseen, entä seurakuntaelämään? Tuenko kirkkoa ja maailmaa niiden tarpeissa ja rukoilenko niiden puolesta, esim. kirkon ykseyden puolesta, lähetystyön puolesta, rauhan ja oikeudenmukaisuuden puolesta?

5. Olenko huolehtinut ja kantanut vastuuta siitä yhteisöstä, jossa elän, vai olenko ajatellut vain omaa elämäni ja etuani? Olenko tehnyt voitavani oikeudenmukaisuuden, hyvien tapojen, sovun ja keskinäisen rakkauden edistämiseksi yhteiskunnassa? Olenko tehnyt velvollisuuteni kansalaisena? Olenko maksanut veroni?

6. Olenko työssäni ja muissa velvollisuuksissani ollut oikeudenmukainen, ahkera, rehellinen ja altis palvelemaan yhteiskuntaa rakkaudesta muihin? Olenko maksanut oikeudenmukaisen palkan palkollisilleni? Olenko pitänyt lupaukseni ja tekemäni sopimukset?

7. Olenko osoittanut laillisille auktoriteeteille tottelevaisuutta ja asiaankuuluvaa kunnioitusta?

8. Jos hoidan jotain luottamustehtävää tai virkaa tai olen auktoriteettiasemassa, käytätkö asemaani omaksi hyödykseni vai toisten hyväksi, palvelemisen hengessä?

9. Olenko puhunut totta ja ollut rehellinen, vai olenko tuottanut vahinkoa toisille valehtelemalla, panettelemalla, loukkaamalla, tuomitsemalla ankarasti tai rikkomalla minulle osoitetun luottamuksen?

10. Olenko loukannut toisen ihmisen elämää, fyysistä koskemattomuutta, mainetta tai kunniaa? Olenko aiheuttanut jollekin vahinkoa? Olenko neuvonut jotakuta tekemään abortin tai itse tehnyt abortin? Olenko aiheuttanut tai pitänyt yllä vihaa, riitaa tai vihollisuutta? Olenko jättänyt itsekkäästi puolustamatta jonkun viattomuutta?

11. Olenko anastanut toisen omaisuutta, epäoikeudenmukaisesti ja perusteettomasti himoinnut sitä tai vahingoittanut sitä? Olenko korjannut tai hyvittänyt aiheuttamani vahingon?

12. Jos olen itse kärsinyt vääryyttä, olenko ollut valmis sovintoon ja anteeksiantoon rakkaudesta Kristukseen, vai olenko antanut vihan ja kostonhalun hallita mieltäni?

III. Herra Kristus sanoo: "Joka on ottanut vastaan minun käskyni ja noudattaa niitä, se rakastaa minua." (Joh. 14:21)

1. Mikä on elämäni perussuuntaus? Elänpö ikuisen elämän toivossa? Olenko tehnyt voitavani hengellisen elämäni ravitsemiseksi rukoilemalla, lukemalla Jumalan sanaa ja mietiskelemällä sitä, osallistumalla sakramentteihin, itsekieltäymyksellä? Olenko pyrkinyt voittamaan heikkouksiani, pahoja taipumuksiani ja intohimoja, kuten kateutta, ylensyömistä ja juomista? Olenko antanut ylpeydelle ja kerskaukselle vallan, korottanut itseni Jumalan edessä tai pitänyt itseäni toisia parempana? Olenko

pakottanut toisia noudattamaan tahtoani ja siten loukannut heidän vapauttaan ja oikeuksiaan?

2. Kuinka olen käyttänyt aikaani, voimiani ja lahjojani, jotka olen saanut Jumalalta kuin ”evankeliumin talentit”? Käytänkö niitä tullakseni päivä päivältä täydellisemmäksi, vai olenko laiska ja vastahakoinen?

3. Olenko kärsivällisesti kantanut osakseni tulleet kärsimykset ja vastoinkäymiset? Kuinka olen harjoittanut itseni kuolettamista täyttääkseni omassa ruumiissani ”sen, mitä Kristuksen ahdistuksista vielä puuttuu”? Olenko noudattanut paastoa ja abstinenssia koskevia säädöksiä?

4. Olenko säilyttänyt aistini ja koko ruumiini puhtaana ja siveänä, Pyhän Hengen temppelinä, joka on kutsuttu ylösnousemukseen ja kirkkauteen, elävänä merkinä Jumalan uskollisesta rakkaudesta ihmisiä kohtaan, joka tulee täydesti näkyviin avioliiton sakramentissa? Olenko tahrannut ruumiini uskottomuudella, siveettömyydellä, arvottomilla sanoilla tai ajatuksilla? Olenko antanut nautinnonhalun hallita ajatuksiani ja tekojani? Käytänkö vapaa-aikaani tavalla, joka on vastoin kristillistä ja inhimillistä säädyllyisyyttä: mitä luen, mitä katson, minkälaisiin tapahtumiin ja huvituksiin osallistun? Onko oma säädttömyyteni vietellyt muita syntiin? Olenko noudattanut avioliitossani moraalilakia?

5. Olenko pelosta tai tekopyhyydestä toiminut vastoin omaatuntoani?

6. Olenko aina pyrkinyt toimimaan Jumalan lasten tosi vapauden pohjalta Pyhän Hengen lakia seuraten, vai olenko tehnyt itsestäni intohimojen orjan?

RIPIN LYHYT KAAVA

Ripittäytyjä (ja pappi):

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen.

Pappi: Jumala, joka valaisee meidän sydämemme, antakoon sinun tunnustaa syntisi vilpittömästi ja hänen armoonsa luottaen.

Ripittäytyjä: Aamen.

Tunnustan Jumalalle ja sinulle, isä, että olen tehnyt seuraavia syntejä: ...

Pappi lausuu kehotuksen, neuvon ja lohdutuksen sanoja.

Sitten pappi antaa katumustyön.

Ripittäytyjä: Jeesus Kristus, Jumalan Poika, ole minulle syntiselle armollinen.

Pappi: Jumala, kaiken laupeuden Isä, sovitti maailman itsensä kanssa Poikansa kuoleman ja ylösnousemuksen kautta ja vuodatti Pyhän Hengen syntien anteeksi antamiseksi. Hän itse lahjoittakoon sinulle kirkon palveluviran kautta anteeksiannon ja rauhan.

**JA MINÄ PÄÄSTÄN SINUT SYNNEISTÄSI
ISÄN JA POJAN + JA PYHÄN HENGEN NIMEEN.**

Ripittäytyjä: Aamen.

Pappi: Kiittäkää Herraa, sillä hän on hyvä. * (ks. seur. sivulla)

Ripittäytyjä: Sillä hänen armonsä pysyy iankaikkisesti.

Pappi: Herra on antanut sinulle syntisi anteeksi. Mene rauhassa.

Ripittäytyjä: Kiitos Jumalalle.

* Jumalan ylistyksen ja ripittäytyjän lähettämisen kohdalla pappi voi sanoa:

Herramme Jeesuksen Kristuksen kärsimys, autuaan Neitsyt Marian ja kaikkien pyhien esirukous, kaikki hyvä, mitä teet ja vastoinkäymiset, jotka kestät, olkoot sinulle lääke syntiä vastaan, kasvattakoot sinua armossa ja antakoot sinulle ikuisen elämän palkinnon. Mene rauhassa. *PSK, 93*

JUMALAN KYMMENEN KÄSKYÄ

vrt. KKK 2051

1. Minä olen Herra, sinun Jumalasi:
Sinulla ei saa olla muita jumalia.
2. Älä käytä väärin Herran Jumalasi nimeä.
3. Muista pyhittää Herran päivä.
4. Kunnioita isääsi ja äitiäsi.
5. Älä tapa.
6. Älä tee aviorikosta.
7. Älä varasta.
8. Älä lausu väärää todistusta lähimmäisestäsi.
9. Älä himoitse toisen puolisoa.
10. Älä himoitse mitään, mikä on toisen omaa.